

**A DESCRIPTIVE STUDY OF CURRICULUM DEVELOPMENT FOR
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY'S DOCTOR OF SCIENCE PROGRAM
WITH A SPECIALIZATION IN HEALTH EDUCATION**

Pornsuk Hunnirun

Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University

Abstract

This research study was a descriptive study of curriculum development for Srinakharinwirot University's Doctor of Science program with a specialization in health education. The purpose of study were to examine opinions toward characteristics of health educators, competencies for health educators, to study curriculum structure of this doctoral degree program, and to study possibility of opening Doctor of Science program with a specialization in health education.

Methods : This study used documentary and quantitative research. Subjects were 171 master degree graduate holders (26 males 145 females) from 7 universities. And this study also used qualitative research. Subjects were 14 experts (4 males 10 females), 5 users (4 males one female) and 14 colleagues (4 males 10 females). The essential data were collected by 1) document analysis of Doctor of Science program with a specialization in health education in Thailand and International countries, 2) sending questionnaires to master degree graduate holders and 3) depth interviews with experts, users and colleagues.

Results : The result revealed that 1) Competencies for health educators were personality, leadership, academic performance, research and evaluation performance, social responsibility, health care and health behavior modification performance, work performance and professional development; 2) Admission consideration requires application of the following criteria : graduate or professional degree, age, grade point average, English Language Skills, work experience, research proposal presentation, and vision presentation; 3) Desired characteristics of Doctor of Science program with a specialization in health education were self development, academic performance development, research and evaluation skill, health education performance skill, and professional development; 4) Philosophy of this doctoral degree program have ten perspectives as follows : health development, health care, healthy, health education, health behavior modification, health leadership, health management leader, health promotion, health education researcher and health education professional; and 5) Outcome of this doctoral degree program have four perspectives as follows : specialist/ health education leadership/ health education

researcher and health education academic leadership, health promotion, and health education development.

Conclusion The results of this study found that there were agreement of experts and colleagues about less possibility of opening Doctor of Science program with a specialization in health education at Srinakharinwirot University.

Keywords : curriculum development, competencies for health educators

การศึกษาข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พรสุข หุ่นรินทร์

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา สุขศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักสุขศึกษา สมรรถนะของ นักสุขศึกษา มีการศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา สุขศึกษา ที่ต้องการให้เกิดขึ้น และศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา สุขศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้สำเร็จ การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขศึกษาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง จำนวนรวม 171 คน (ชาย 26 คน หญิง 145 คน) และการวิจัยเชิงคุณภาพ มีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็น อาจารย์สอนสุขศึกษาในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 14 คน (ชาย 4 คน หญิง 10 คน) ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต จำนวน 5 คน (ชาย 4 คน หญิง 1 คน) และคณาจารย์ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 14 คน (ชาย 4 คน หญิง 10 คน) มีการรวบรวมเอกสารข้อมูลและหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับหลักสูตรปริญญาเอกสุขศึกษา แจกแบบสอบถามถามผู้สำเร็จ การศึกษามหาบัณฑิต สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต และคณาจารย์ในภาควิชาสุขศึกษา คณะ พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะของนักศึกษศึกษา ประกอบด้วย บุคลิกภาพ ภาวะผู้นำ ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถในการวิจัยและประเมินผล ความรับผิดชอบต่อสังคม ความสามารถในการดูแลสุขภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ความสามารถในการทำงาน และพัฒนาวิชาชีพ 2) คุณสมบัติของผู้สมัครหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา ต้องมีวุฒิการศึกษา อายุ คะแนนเฉลี่ย ภาษาอังกฤษ ประสบการณ์การทำงาน เสนอเค้าโครงงานวิจัย และกำหนดให้แสดงวิสัยทัศน์ 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคณาจารย์บัณฑิตทางสุขศึกษา ประกอบด้วย พัฒนาตนเอง พัฒนาศักยภาพด้านวิชาการ มีทักษะวิจัยและประเมินผล มีทักษะการทำงาน สุขศึกษา และพัฒนาวิชาชีพ 4) ปรัชญาของหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา มีมุมมอง 10 ด้าน ได้แก่ พัฒนาสุขภาพ ดูแลสุขภาพ สุขภาพดี สุขศึกษา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ผู้นำทางสุขภาพ นักจัดการด้านสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพ/สร้างเสริมสุขภาพ นักวิจัยด้าน สุขศึกษาและวิชาชีพสุขศึกษา และ 5) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคณาจารย์บัณฑิตทางสุขศึกษา มีมุมมอง 4 ประเด็น ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้นำด้านสุขศึกษา/นักวิจัย และนักวิชาการทางด้านสุขศึกษา ผู้นำด้านวิชาการทางสุขศึกษา การสร้างเสริมสุขภาพ และการพัฒนางานสุขศึกษา

สรุปผลการวิจัย พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและคณาจารย์ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเป็นไปได้น้อยในการเปิดหลักสูตรวิทยาศาสตร์คณาจารย์บัณฑิตสาขาวิชาสุขศึกษา (วท.ด. สุขศึกษา)

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร สมรรถนะของนักศึกษศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อปี พ.ศ. 2541 ได้มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา สุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ผู้สอนในภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มีจำนวน 20 คน (ไม่รวมผู้ไปศึกษาต่อ 2 คน) และภายใน 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2546) มีอาจารย์เกษียณอายุราชการอีก 7 คน จึงมีความเป็นไปได้น้อยในการเปิดหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต ถึงแม้ว่าอาจารย์มีความพร้อมและยินดีให้การสนับสนุนหลักสูตร (ไพบุลย์ อ่อนมิ่ง, 2541:121-125) อย่างไรก็ตาม ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาเอก และมีความต้องการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและ แนวโน้มของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่มีความพร้อมในการเปิดหลักสูตรปริญญาเอกทางด้านสุขศึกษา ต่อมาในปีการศึกษา 2552 ภาควิชาสุขศึกษา คณะ พลศึกษาได้ขอเปิดหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) และการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาการจัดการเรียนรัฐสุขศึกษา พร้อมขอเปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎี บัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการจัดการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อตอบสนองกับความต้องการของสังคมไทยที่ต้องการ พัฒนาบุคลากรทางด้านการจัดการเรียนรัฐสุขศึกษาและการจัดการสร้างเสริมสุขภาพมากขึ้น อีก 1ปีต่อมา ในปี การศึกษา 2553 กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้เปิดหลักสูตร กศ.ม. และ กศ.ด. สาขาวิชาการจัดการเรียนรัฐ สุขศึกษา และหลักสูตร ปร.ด. สาขาวิชาการจัดการสร้างเสริมสุขภาพ

จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาเอก พบว่า ในประเทศไทย ยังไม่มีมหาวิทยาลัยใดเปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา ทำให้ภาควิชาสุขศึกษา คณะ พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา สุขศึกษา เพื่อผลิตบุคลากรด้านสุขศึกษาให้เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาสุขภาพเชิงรุก ที่สามารถรับผิดชอบงานสุขศึกษา ในโรงเรียน ชุมชน และสถานบริการสาธารณสุข เพื่อให้ประเทศไทยมีบุคลากรที่เป็นผู้นำด้านสุขศึกษาและการ พัฒนาสุขภาพ พร้อมทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการปรับเปลี่ยนและปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนและ ประชาชนทุกกลุ่มอายุ ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้จึงต้องการศึกษาข้อมูลที่เป็นไปเพื่อการพัฒนาหลักสูตรวิทยาศา สตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาสุขศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักสุขศึกษา
- 2) เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความคาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะของนักสุขศึกษา
- 3) ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา ที่ต้องการให้เกิดขึ้น
- 4) ศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากมหบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิตและคณาจารย์ในภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องของ 7 มหาวิทยาลัย มีจำนวนรวม 171 คน (ชาย 26 คน หญิง 145 คน)

การวิจัยเชิงคุณภาพ มีกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นอาจารย์สอนพลศึกษาในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 14 คน (ชาย 4 คน หญิง 10 คน) ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต จำนวน 5 คน (ชาย 4 คน หญิง 1 คน) คณาจารย์ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 14 คน (ชาย 4 คน หญิง 10 คน)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมเอกสารข้อมูลและหลักสูตรของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับหลักสูตรปริญญาเอกพลศึกษา
2. ดำเนินการเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถามถามผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษาและสาขาวิชาอื่น โดยส่วนใหญ่ส่งทางไปรษณีย์ ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2545
3. สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต และคณาจารย์ในภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2546 - กันยายน พ.ศ. 2556

เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลที่ใช้เพื่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สำหรับมหาบัณฑิต) แบ่งเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป สมรรถนะของนักพลศึกษา คุณสมบัตินักพลศึกษา หลักสูตร วท.ด. พลศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของดุษฎีบัณฑิตทางพลศึกษา โครงสร้างหลักสูตร วท.ด. พลศึกษา ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตร วท.ด. พลศึกษา ถามความต้องการศึกษาต่อหรือไม่

เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยส่วนนี้ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ลักษณะเครื่องมือ มี 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป สมรรถนะของนักพลศึกษา คุณสมบัตินักพลศึกษา หลักสูตร วท.ด. พลศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจบหลักสูตร วท.ด. พลศึกษา โครงสร้างหลักสูตร วท.ด. พลศึกษา และ ความเป็นไปได้ด้านสังคมและการตลาด

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกคณาจารย์ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป สมรรถนะของนักพลศึกษา คุณสมบัตินักพลศึกษา หลักสูตร วท.ด. พลศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจบหลักสูตร วท.ด. พลศึกษา โครงสร้างหลักสูตร วท.ด. พลศึกษา ความเป็นไปได้ด้านสังคมการตลาด บุคลากรและความพร้อมทางวิชาการ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าร้อยละ และได้สรุปประเด็นพร้อมเสนอผลสรุปเป็นภาพรวมของคำถามในแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่า จากกลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิตทั้งหมด จำนวน 171 คน ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างเพศชาย 26 คน (ร้อยละ 15.2) เพศหญิง 145 คน (ร้อยละ 84.8) เมื่อแบ่งตามช่วงอายุ พบว่า อยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี และ 41 – 50 ปี มากที่สุด เท่ากัน 70 คน (ร้อยละ 40.9) และช่วงอายุ ต่ำกว่า 31 ปี น้อยที่สุด 11 คน (ร้อยละ 6.5) สำเร็จการศึกษาปี พ.ศ. 2532- 2540 และ พ.ศ. 2541- 2546 มากที่สุด เท่ากัน 77 คน (ร้อยละ 46.2) พ.ศ. 2511 – 2520 น้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 1.8) ตำแหน่งหน้าที่ในกระทรวงสาธารณสุข มากที่สุด 108 คน (ร้อยละ 63.2) นักพัฒนากีฬา/นักสังคมสงเคราะห์ น้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 1.1) และสถานที่ทำงานในกระทรวงสาธารณสุข มากที่สุด 88 คน (ร้อยละ 54.6) ธุรกิจส่วนตัว น้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 1.8)

กลุ่มตัวอย่างมหาบัณฑิตมาจากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีกลุ่มตัวอย่างมหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขภาพศึกษาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีจำนวนมากที่สุด 72 คน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีจำนวนน้อยที่สุด 2 คน มหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขภาพศึกษา จำนวน 116 คน และมหาบัณฑิตสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 55 คน

ผลการวิเคราะห์วิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า มีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน ชาย 4 คน หญิง 10 คน สัมภาษณ์ระหว่างเดือน มกราคม – มีนาคม พ.ศ. 2546 ผู้ใช้ดุลยภูมิตั้งใจ จำนวน 5 คน ชาย 4 คน หญิง 1 คน สัมภาษณ์ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2546 จากกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กระทรวงการกีฬาและการท่องเที่ยว และคณาจารย์ภาควิชาสุขภาพศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 14 คน ชาย 4 คน หญิง 10 สัมภาษณ์ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2546 - กันยายน พ.ศ. 2556

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากผลสรุปของการแสดงความคิดเห็นของมหาบัณฑิตและการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้ดุลยภูมิตั้งใจและคณาจารย์ภาควิชาสุขภาพศึกษา ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวม ดังนี้

1. สมรรถนะของนักสุขภาพ : นักสุขภาพควรมีสมรรถนะหรือบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านต่อไปนี้

1) บุคลิกภาพ มีลักษณะเป็นผู้นำด้านสุขภาพ มีสัมพันธภาพและมนุษยสัมพันธ์ดี เข้าใจ

มนุษย์และสังคมปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ดี มีวิสัยทัศน์กว้าง มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถทางการสื่อสาร การพูด การถ่ายทอด

2) ภาวะผู้นำ เป็นผู้นำทางด้านสุขภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพ

3) ความสามารถทางวิชาการ มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อติดตามข่าวสารสุขภาพ พัฒนาและผลิตนวัตกรรมสื่อสุขภาพให้ทันสมัยและชุมชนใช้ มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ วิเคราะห์กระบวนการสุขภาพ ผู้นำดำเนินโครงการสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพและระบบสุขภาพใน โรงเรียนและชุมชน

4) ความสามารถในการวิจัยและประเมินผล สามารถใช้สถิติพฤติกรรมศาสตร์ มีความรู้ด้าน วิจัยสุขภาพ เขียนรายงาน การนำเสนอผลงาน มีความสามารถในการวัดและประเมินโครงการสุขภาพ การ ประเมินพฤติกรรมสุขภาพ

5) ความรับผิดชอบต่อสังคม รับผิดชอบต่อเรื่องสุขภาพ วิจัยและการสอน เผยแพร่และแนะนำให้ คนในชุมชนรู้จักดูแลสุขภาพของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคมในเรื่องสิ่งแวดล้อม

6) ความสามารถในการดูแลสุขภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เพื่าระวังพฤติกรรม สุขภาพ พัฒนาสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ศึกษาปัญหาสุขภาพ แนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมสุขภาพ ของแต่ละภาค

7) ความสามารถในการทำงาน สร้างเสริมสุขภาพทุกด้านให้คนมีสุขภาพดี วางแผนสุขภาพ รวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์ สร้างเครื่องมือทางด้านพฤติกรรม ดำเนินงานตามแผนและประเมินผล

8) พัฒนาวิชาชีพ คิดค้นวิธีทำให่วิชาชีพสุขภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม มีทัศนคติที่ดีต่อ วิชาชีพสุขภาพ/ มีความรักและภูมิใจในวิชาชีพ ผลิตผลงานทางวิชาการ/ พัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง พัฒนา ตนเอง เป็นผู้นำด้านสุขภาพ

2. คุณสมบัติของผู้สมัครหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา : ผู้สมัครเข้าศึกษาหลักสูตร วท.ด.

สุขศึกษา ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) วุฒิการศึกษา สาขาวิชาไม่จำกัด เปิดกว้างทุกหลักสูตร

2) อายุ 35ปี ขึ้นไป

3) คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไป/ ถ้ามีคะแนนต่ำกว่า 3.5 ควรดูประสบการณ์การทำงาน 3 – 5 ปี/ หรืออยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ ในการพิจารณาคุณลักษณะอื่น

4) ภาษาอังกฤษ สอบผ่านข้อสอบภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัย สอบสัมภาษณ์เป็น ภาษาอังกฤษ มีความสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ

5) ประสบการณ์การทำงาน มีประสบการณ์การทำงานด้านสุขภาพหรือสุขภาพศึกษา

6) ศักยภาพความสามารถ มีผลงานเด่นด้านสุขภาพที่ผ่านการคัดเลือกระดับจังหวัดหรือเขต มีผลงานการศึกษา วิจัย พัฒนางานสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพ มีความสนใจทางด้านสุขภาพศึกษา

7) เสนอเค้าโครงการวิจัย การทำโครงการ มีความสามารถพัฒนารูปแบบงานวิจัย

8) กำหนดให้แสดงวิสัยทัศน์ ดูความโดดเด่นเป็นพิเศษ แสดงความสามารถว่าจะเรียนได้

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคณาจารย์บัณฑิตทางสุขศึกษา (หลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา) มีดังนี้

1) พัฒนาตนเอง พัฒนาคุณภาพชีวิต มีแรงจูงใจ มีเจตคติบวกด้านสุขภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านสุขภาพ มีอารมณ์แจ่มใส เป็นผู้นำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรมและจริยธรรม

2) พัฒนาศักยภาพด้านวิชาการ เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษา มีผลงานวิจัยและบทความวิชาการ ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการทั้งในและต่างประเทศ สร้างองค์ความรู้ใหม่ เผยแพร่องค์ความรู้ไปสู่ประชาชนทุกกลุ่มอายุ มีทักษะและความรู้ด้านสุขภาพ สุขศึกษา พฤติกรรมสุขภาพ ทฤษฎีสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ สถิติและการวิจัยทางสุขศึกษา เผยแพร่สุขศึกษา

3) มีทักษะวิจัยและประเมินผล มีความรอบรู้งานวิจัยด้านสุขศึกษา อ่านงานวิจัยเข้าใจ ทำวิจัยได้ถูกต้อง เสนองงานวิจัยในระดับนานาชาติและนำผลการวิจัยไปใช้ มีทักษะพัฒนางานวิจัยอย่างต่อเนื่อง สร้างงานวิจัยที่เป็นประโยชน์แก่วิชาชีพ เป็นผู้นำด้านวิจัยสุขศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ นักวิจัยประเมินผลโครงการสุขศึกษา

4) มีทักษะการทำงานสุขศึกษา เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา บริหารงานสุขศึกษา ทำงานระดับชาติ สามารถสร้างงานด้านสร้างเสริมสุขภาพ นักจัดการด้านสุขภาพ มีความสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพโดยใช้กระบวนการทางสุขศึกษา ชี้นำทางวิชาการด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ

5) พัฒนาวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ เข้าใจปรัชญาการให้สุขศึกษาแก่ประชาชนเรื่องการดูแลสุขภาพ ศรัทธาและภาคภูมิใจในวิชาชีพสุขศึกษา มีจรรยาบรรณวิชาชีพสุขศึกษา ปกป้องชื่อเสียงและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ สร้างชื่อเสียงวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับสำหรับวิชาชีพอื่น

4. โครงสร้างหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา : โครงสร้างหลักสูตรหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา มีลักษณะดังนี้

4.1 ปรัชญาของหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา มีมุมมอง 10 ด้าน ได้แก่

4.1.1 พัฒนาสุขภาพ มีความเป็นเลิศทางพัฒนาสุขภาพ สุขศึกษา และสร้างสุขภาพให้กับประชาชนและองค์กรชุมชน สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการวิจัยได้ในระดับสากลและเป็นผู้นำการพัฒนาสุขภาพ

4.1.2 ดูแลสุขภาพ สุขศึกษามุ่งดูแลสุขภาพคนทั้งประเทศ/ ให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพแก่ประชาชน

4.1.3 สุขภาพดี วิสัยทัศน์กว้างไกลเรื่องสุขภาพ/ ใฝ่รู้และแสวงหาความรู้เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาสุขภาพได้อย่างถูกต้อง/ สุขภาพ ชีวิต การเรียนรู้ บูรณาการให้เป็นเรื่องเดียวกัน

4.1.4 สุขศึกษา สุขศึกษาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ/ สุขศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตนำสู่ความเป็นเลิศทางสุขภาพ/ ผู้นำทางด้านการจัดการ วิจัยและพัฒนาสุขภาพอย่างมีคุณภาพ/ มุ่งมั่นเป็นผู้นำทางสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ มีจิตวิญญาณของวิชาชีพสุขศึกษา คิดค้นรูปแบบ การดำเนินงาน สุขศึกษาที่ทันสมัยเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี

4.1.5 ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ นักคิด นักทำ นักพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ/ ผู้นำด้านการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องและดีงาม/ นักบริหารงานสุขศึกษา นักวิจัยพฤติกรรมและใช้วิธีการ สุขศึกษาเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ/ ผู้นำในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน

4.1.6 ผู้นำทางสุขภาพ สร้างคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ เป็นผู้นำทางสุขภาพและเป็นนักวิจัยที่มีคุณภาพทางด้านสาธารณสุข/ เป็นผู้นำสุขภาพที่ดี/มีความรู้คู่คุณธรรม/ เป็นแกนนำด้านสุขภาพ/ มีความรอบรู้ สู้อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

4.1.7 นักจัดการด้านสุขภาพ สร้างคนให้สามารถจัดการกับระบบสุขภาพ เป็นนักจัดการด้านสุขภาพ

4.1.8 การส่งเสริมสุขภาพ/สร้างเสริมสุขภาพ ผู้นำด้านวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่/ มุ่งผลิตนักพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพโดยมีความสามารถด้านการวิจัยประยุกต์/ สร้างเสริมสุขภาพถ้วนหน้าด้วยการใช้วิชาหลากหลาย มากด้วยความรู้สู่ประชาชน

4.1.9 นักวิจัยด้านสุขศึกษา มุ่งผลิตและพัฒนาผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัยด้านสุขศึกษาเพื่อศึกษา วิจัย และค้นคว้านำไปสู่การส่งเสริมสุขภาพและแก้ปัญหาสุขภาพของประเทศ เป้าหมายสูงสุดเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

4.1.10 วิชาชีพสุขศึกษา รอบรู้วิชาการ เป็นผู้นำทางวิชาชีพสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ลดปัญหาสาธารณสุขของประเทศ

4.2 เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษิต่างสุขศึกษา มี 4 ประเด็น ได้แก่

4.2.1 ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้นำด้านสุขศึกษา/นักวิจัยและนักวิชาการทางด้านสุขศึกษา

- เป็นผู้นำทางด้านสุขศึกษาและสาธารณสุขระดับชาติ เป็นนักพัฒนาสุขภาพ
- เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขศึกษา เป็นผู้บริหารงานทางสุขศึกษา/ การบริหารงานทางสาธารณสุข เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ นำความรู้ที่มีไปบูรณาการกับการมีส่วนร่วมของคนในสังคมประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีอยู่ผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เป็นผู้นำด้านการวิจัยทางสุขศึกษา/นักวิจัยทางสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ วิเคราะห์แก้ปัญหาโดยใช้หลักการวิจัยอย่างถูกต้อง นำเสนอแนวคิด ผลการศึกษาวิจัยเพื่อประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีอยู่และนวัตกรรมใหม่ๆ มาปรับใช้ในการแก้ปัญหาสุขภาพ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน

4.2.2 ผู้นำทางด้านวิชาการทางสุขศึกษา

- เป็นผู้มีความใฝ่รู้ในวิทยาการสมัยใหม่ ทำงานในรูปแบบสหวิชาชีพ วิเคราะห์ปัญหาสุขภาพวางแผนแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาสุขภาพศึกษาใหม่ให้เด่นและเป็นที่ยอมรับของวิชาชีพอื่น

- เป็นผู้นำทางด้านวิชาการทางสุขศึกษา พัฒนางานสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาทักษะในการบริหารจัดการงานบริการสาธารณสุข ค้นคว้าวิจัยปัญหาสุขภาพและนำมาประยุกต์ใช้ในงานบริการสาธารณสุข การแก้ปัญหาและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสุขศึกษา

4.2.3 การสร้างเสริมสุขภาพ

- เป็นผู้นำด้านส่งเสริมสุขภาพแก่ประชาชน มีศักยภาพการทำงานอย่างกว้างขวาง เป็นนักวางแผน นักเผยแพร่ ใช้ภาษาได้ดีในการเผยแพร่องค์ความรู้ ประสานงานกับคนอื่นได้ ทำงานวิจัยเพื่อการแก้ปัญหาสุขภาพ

- เป็นแบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพและการสร้างเสริมสุขภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ มีการสื่อสารสุขภาพกับทุกกลุ่ม มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพพลศึกษา พัฒนางานการเรียนการสอนสุขภาพ มีความรู้สุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง

4.2.4 ผู้นำทางด้านสุขภาพ/นักจัดการทางด้านสุขภาพ/นักบริหารจัดการด้านสุขภาพ

- เป็นนักจัดการทางด้านสุขภาพ เป็นผู้ประเมินทางด้านสุขภาพ ผู้จัดการวางแผนโครงการทางด้านสุขภาพ

- เป็นผู้นำด้านส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพ วางแผนงานและดำเนินงานสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพเชิงรุกแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเน้นชุมชนและสังคม คิดและสร้างสรรค์งานด้านการพัฒนาสุขภาพ

- เป็นผู้นำด้านสุขภาพ/ผู้บริหารด้านสุขภาพ มีความคิดใหม่ๆทางด้านสุขภาพ พัฒนาองค์ความรู้และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพและชุมชน

4.2.5 การพัฒนางานสุขภาพ

- วิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนางานสุขภาพ โดยวินิจฉัยความต้องการเชิงรุกของสังคม ภายใต้อุปกรณ์เชิงวิทยาศาสตร์ ประเมินพฤติกรรมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม วิเคราะห์และวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสุขภาพของประชาชน

- ใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต มีความคิดสร้างสรรค์ มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมสุขภาพและบุคลิกภาพ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการดำเนินงานสุขภาพ มีเครือข่ายสุขภาพ

4.3 เนื้อหาวิชาของหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา

วิชาบังคับร่วม เช่น ทฤษฎีทางสุขภาพ/ปรัชญาและหลักการทางสุขภาพ/เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข/การบริหารโครงการสุขภาพและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์/การบริหารจัดการสุขภาพและสาธารณสุข/ระบบสุขภาพ วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อม/ระบาดวิทยาเชิงสังคม

วิชาเฉพาะวิชาเอก เช่น การบริหารการตลาดกับบริการสาธารณสุข/กระบวนการใหม่ทางสุขภาพ/ปัญหาสุขภาพในประเทศและนานาชาติ/รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ/ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสุขภาพ/การจัดการทรัพยากรด้านสุขภาพ/สัมมนาทางสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ/กฎหมายสุขภาพ/จิตวิทยาชุมชน

วิชาการศึกษาอิสระ เช่น สุขศึกษาและความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์/แนวโน้มทางสังคมและสุขภาพของนานาชาติ/การพัฒนาสุขภาพแบบองค์รวม/การบริหารจัดการด้านสุขภาพ/การจัดการด้านสุขภาพ/สุขภาพกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์/ สุขศึกษานานาชาติ/การสื่อสารทางสุขภาพ

วิชาสถิติและการวิจัย เช่น สถิติประยุกต์และการวิจัยขั้นสูง/การวิจัยทางสุขภาพ/การวิจัยเชิงคุณภาพ

4.4 กิจกรรมการเรียนการสอน มีลักษณะดังนี้

1) เรียนในห้องเรียน/ไม่เน้นการเรียนในห้องเรียน/เรียนน้อยเน้นสัมมนา/ทำงานเป็นทีม/ทำงานกลุ่ม/งานเดี่ยว

2) บรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ/อภิปรายกลุ่ม/อภิปรายในชั้นเรียน/เชิญวิทยากร/จัดสัมมนา/กรณีศึกษา

3) ทดลอง/ฝึกปฏิบัติงาน/เรียนรู้จากสถานการณ์จริง/ประสบการณ์ตรง/การเรียนรู้โดยใช้ปัญหา

เป็นฐาน(PBL)

- 4) ศึกษาสถานศึกษา/ศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ/ทัศนศึกษา
- 5) มอบหมายงานให้ค้นคว้า อ่านหนังสือ ค้นคว้าด้วยตนเอง/อินเทอร์เน็ต/เข้าห้องสมุด/

E-library

- 6) เข้าร่วมประชุมสัมมนาในประเทศและนานาชาติ/จัดประชุมสัมมนา/ประชุมวิชาการ/ประชุม

เชิงปฏิบัติการ

5. การวัดและประเมินผล มีลักษณะดังนี้

- 1) สอบในห้อง/สอบในชั้น แบบ open book/ Take Home Exam/ สอบข้อเขียน
- 2) รายงานและการนำเสนอผลงานโครงการ/ ดูผลงานโครงการ ทำงานเป็นทีม
- 3) สัมมนา/ความสำเร็จในการจัดประชุมสัมมนา/สัมมนากิจกรรมที่ทำแล้วแต่เลือกในโรงเรียน

ชุมชน

- 4) ประเมินผลการฝึกปฏิบัติ/ผลสัมฤทธิ์ของงาน/ดูพัฒนาในตัวผู้เรียน/ประเมินพฤติกรรม

ผู้เรียน

- 5) การฝึกงานภาคสนาม สังเกตพฤติกรรม วัดความรู้ วัดสิ่งที่ได้ปฏิบัติจริง ประเมินจาก

งานค้นคว้า

ความต้องการเปิดหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา (จุดเด่น การตลาด จุดขาย)

จุดเด่นของหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา

1. นักวิชาการสาธารณสุขที่เรียนจบปริญญาเอกทางสุขศึกษาต้องแม่นยำทางวิชาการ มีความจำเป็นในอนาคต ปัญหาเรื่องพฤติกรรมมีมาก เป็นการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ให้มากขึ้น ปัญหาสุขภาพ ชีวิตคนในอนาคต ต้องมีสุขภาพดี มีพฤติกรรมสุขภาพดี ใช้นักสุขศึกษาที่มีความรู้ที่ลึกซึ้ง
2. ผู้เรียนต้องเป็นคนที่มีงานทำ การจัดหลักสูตรเน้นการเรียนนอกเวลาและการฝึกงาน คนที่มีประสบการณ์การทำงานทางด้านนี้ สามารถเติบโตทางด้านวิชาการสูงสุดได้ เช่น ทำงานสอนในมหาวิทยาลัย

การตลาดของหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา

1. สร้างตลาดให้กว้าง รวมนักสุขศึกษาและนักส่งเสริมสุขภาพ นักวิทยาศาสตร์สุขภาพประยุกต์ทำอะไร เน้นการส่งเสริมสุขภาพ หาบุคลากรใหม่มาเป็นผู้ประสานหลักสูตรให้มีความหลากหลาย
2. กลุ่มเป้าหมาย เน้นอาจารย์ในสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย และเน้นกลุ่มวิชาการที่ปฏิบัติงานทางด้านสุขศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง บุคลากรทางด้านสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ

จุดขายของหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา

1. เป็นการสร้างเสริมสุขภาพ ไปเรียนต่างประเทศ 1 ภาคการศึกษา แลกเปลี่ยนทำวิจัย หรือไปศึกษาดูงาน ศึกษาบางวิชา เพื่อมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
2. ทำงานองค์กรอิสระ บริษัทประกันสุขภาพ เป็นที่ปรึกษาทางสุขภาพของบริษัท ทัวร์สุขภาพ

ความพร้อมและความสามารถของอาจารย์ผู้สอนในการสอน หลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา

คณาจารย์ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความพร้อมส่วนหนึ่งและ
ไม่มีความพร้อมพร้อมบางส่วนในการสอน หลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา ดังเหตุผลต่อไปนี้

- ภาพรวมพร้อมสอน สัมมนาอาจารย์ในวิชาที่จะเปิดสอน เตรียมอาจารย์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
หน่วยงานระดับคณะและมหาวิทยาลัย มีความพร้อมสนับสนุนด้านนโยบาย บุคลากรช่วยสอน
- พร้อมที่จะสอน แต่ต้องดูความชัดเจนของเนื้อหาในโครงสร้างของหลักสูตรด้วย
- พร้อมเปิด เพราะมีอาจารย์หลายท่านมีศักยภาพที่จะสอนได้
- ไม่พร้อม อาจารย์ที่มีคุณวุฒิตรงและพร้อมจะสอนมีไม่กี่ปerson อาจารย์ปริญญาเอกด้านสุขศึกษา
มีไม่กี่ปerson
- ภาพรวม ไม่พร้อมเต็มร้อย ยังไม่ทราบว่าเนื้อหาวิชาที่เปิดสอน มีวิชาอะไรบ้างที่สอดคล้องกับคุณวุฒิ
หรือความสามารถของอาจารย์แต่ละท่าน
- ยังไม่พร้อม ด้านผลงานวิจัยของคณาจารย์ยังมีไม่มากที่เป็น Advance research
- มีทรัพยากรน้อยมาก เพราะอาจารย์ปริญญาเอก และตำแหน่ง ร.ศ. ยังมีน้อย สถานที่ไม่พร้อม

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย แบ่งเป็น 4 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. มหาคณบดี ผู้ทรงคุณวุฒิและคณาจารย์ภาควิชาสุขศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคณาจารย์บัณฑิตทางสุขศึกษา เน้นความสำคัญเรื่องการศึกษา เช่น พัฒนาการ (ผู้นำ
ด้านวิจัยสุขศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ/ ผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพ/ ผู้นำวิชาการด้านสุขศึกษา/ พัฒนาการ
ส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม)พัฒนาศักยภาพวิชาการ (รอบรู้ในงานวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้) มีทักษะวิจัย
และประเมินผล (มีนิสัยรักการวิจัย/ ชอบทำงานวิจัย/ เป็นนักวิจัย) มีทักษะการทำงานสุขศึกษา (นักประเมินผล
สุขภาพ/ ประเมินผลการทำงานสุขศึกษา/วิจัยประเมินผลโครงการ) และพัฒนาวิชาชีพ (มีใจรักและภาคภูมิใจใน
วิชาชีพสุขศึกษา)
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักสุขศึกษา ได้แก่ บุคลิกภาพ ภาวะผู้นำ ความสามารถทาง
วิชาการ ความสามารถในการวิจัยและประเมินผล ความรับผิดชอบต่อสังคม ความสามารถในการดูแลสุขภาพ
และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ความสามารถในการทำงาน พัฒนาการวิชาชีพ
3. โครงสร้างของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา ที่ต้องการให้เกิดขึ้นนั้นเป็น
ความคิดเห็นในมุมมองของผู้มีความประสงค์จะเรียน ผู้มีความรอบรู้ทางศาสตร์นี้อย่างเชี่ยวชาญ เมื่อนำข้อมูลมา
พิจารณาแล้ว เกิดภาพรวมได้ชัดเจนที่สามารถตอบสนอง ปรัชญาของหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา พัฒนา
สุขภาพ ผู้นำทางสุขภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ นักวิจัยด้านสุขศึกษา โดยมีเป้าประสงค์ของการ
จัดการศึกษาในระดับคณาจารย์บัณฑิตทางสุขศึกษาที่ชัดเจน ได้แก่ ผู้นำด้านสุขศึกษาและนักวิจัยการสร้างเสริม
สุขภาพ
4. ความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา ตามมุมมองของ
ผู้ทรงคุณวุฒิและคณาจารย์ภาควิชาสุขศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเป็นไปได้น้อยในการเปิด

หลักสูตรวิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต โดยผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านให้ข้อเสนอแนะว่า การสร้างหลักสูตร ห้ามมองอดีต ต้องสร้างสรรค์ ควรคิดนอกกรอบ ไม่ควรใช้ชื่อ วท.ด. สุขศึกษา เพราะเป็นชื่อหลักสูตรเดิมและเก่า ไม่ทันเหตุการณ์และมีผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านไม่เห็นด้วยที่จะเปิด วท.ด. สุขศึกษา พร้อมเสนอแนะว่า ควรเปิด กศ.ด. สุขศึกษา เพราะด้านการศึกษาเป็นความจำเป็นของประเทศชาติ ในมุมมองของคณาจารย์ภาควิชาสุขศึกษาส่วนใหญ่มีความไม่พร้อม ให้เปิดหลักสูตร วท.ด. สุขศึกษา โดยมีความคิดเห็นต่างๆ เช่น มองในภาพรวม อาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาจบปริญญาเอกด้าน สุขศึกษามีไม่กี่คน ผลงานวิจัยของคณาจารย์ยังมีไม่มาก มีทรัพยากรน้อยมากที่จะเปิดสอน สถานที่ไม่พร้อม ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนีย์ เหมาะประสิทธิ์ (2541: 69-74) ที่ได้ศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า มีความเป็นไปได้สูงในการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา เพราะช่วยเพิ่มศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา คณาจารย์มีความพร้อม

สรุปผลการวิจัย

นักศึกษาศึกษาควรมีสมรรถนะในด้านบุคลิกภาพ ภาวะผู้นำ ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถในการวิจัยและประเมินผล ความรับผิดชอบต่อสังคม ความสามารถในการดูแลสุขภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สุขภาพและพัฒนาวิชาชีพ ส่วนเรื่องความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษานั้น ตามมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิและคณาจารย์ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเป็นไปได้น้อยในการเปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

งานวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาข้อมูลจำเป็นความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์และสาขาวิชาสุขภาพนานาชาติ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยในอนาคต

บรรณานุกรม

- ไพบุลย์ อ่อนมั่ง. (2541). การศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา สุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์. (2541). การศึกษาข้อมูลที่เป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.